

1 Mart 1987 Pazar

Bu yayınıımızda şunları dinliyeceksiniz:

1. NEREDE BİR YOLDAŞ VARSA TKP ORADADIR PROGRAMINDA:

- TKP MK 7. Plenumu: Ulusal Konfederans'tan 6. Kongreye doğru
BÜYÜK GİRİŞİM-BÜYÜK YOKLAMA /Yaz. Has) Spk: Nec.
- Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümünü eşiğinde SB'ndeki yenilenme
süreci insanlığın ilerlemesinden yana herkese güç katıyor
Spk: Den. ve Nec.

2. Kürtçe yayınıımızı (Haz. Ahm.) Spk: Ahm.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

78.2.82

7.3.82

NEREDE BİR YOLDAŞ VARSA TKP ORADADIR

Bu ~~programımızda~~ programımızda, önce TKP MK organı Atılım'ın 1 Mart günlü sayısının Parti yaşamında yer alan yazıyı sunacağız. Yazı:MK 7. Plenumunda: Ulusal Konferans'tan 6. Kongreye doğru.. BÜYÜK GİRİŞİM BÜYÜK YOKLAMA " bağlığını taşıyor. Daha sonra, "Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümü eşiğinde Sovyetler Birliği'ndeki yenilenme süreci insanlığın ilerlemesinden yana herkese güç katıyor" başlıklı yazımızı dinleyebilirsiniz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

MK 7. Plenumu: Ulusal Konferans'tan 6. Kongreye doğru...

BÜYÜK GİRİŞİM

BÜYÜK YOKLAMA

TKP MK 7. Plenumu belgeleri parti basınında yayınlanıyor ve parti kadroları önümüzde duran yeni döneme, Plenum çizgisi ışığında çalışmalarını plânlayarak hazırlanma ödeviyle karşı karşıya bulunuyor.

MK Plenumunun başlıca özelliği, 1986 Ulusal Konferansının bileşen bir parçası, tamamlayıcı adımı olması ve partiyi Ulusal Konferans'tan alınan güçle, 6. Kongreye, önde duran politik, ideolojik, örgütsel sorunları çözerek yöneltmiş olmasıdır. Plenum belgelerini inceleyenler, özellikle Ulusal Konferansımız üzerine açık fikirlere sahip olanlar, bu konuda şu yargımızı sanırız paylaşacaklardır: TKP Ulusal Konferansı büyük bir girişim ve büyük bir yoklama oldu.

Hemen belirtelim ki, bu yazının amacı, Ulusal Konferansı bütün yönleriyle değerlendirmek değildir. Burada, partimizin politik doğrultusunun hazırlanmasına temel olan ve bu doğrultuya yaşama geçirecek partinin yenilenmesine ön koşul hazırlayan ^{belirleyici} çözümleyici önemdeki bir kaç özelliği belirtmekle yetinilecektir.

Yaratıcılık-demokratizm

Ulusal Konferansımızda tartışılan ve MK 7. Plenumunda sonuçlandırılan belgelerimizin başlıca özelliği, partiyi, hemen bugün önümüzde duran politik, örgütsel ödevlere yöneltmesidir. Fakat, pratiğe ışık tutan bu doğrultu, Marksizm-Leninizmin dünyadaki ve Türkiye'deki hızlı değişmelere yaratıcılıkla uygulanması olmaksızın ortaya konamazdı. Ulusal Konferans, her şeyden önce Marksizm-Leninizmin ülkemizin somut koşullarına yaratıcılıkla uygulama yolunda büyük bir başlangıç, büyük bir girişim olmuştur.

Tüm ülke içi ve ülke dışı parti konferanslarının önde gelen özelliği, parti içi demokrasinin ~~mümkün olan~~ genişçe uygulanışdır.

Her düzeyden kadroların aylar boyunca parti doğrultusunun hazırlanmasına, demokratik tartışma ortamında kollektif katkıları sağlanmaksızın, bugün önümüzde olan -ve elbette daha da geliştireceğimiz- politik doğrultuyu hazırlamak mümkün olmazdı. Ulusal Konferans parti içinde maksimum demokratizmi gerçekleştirme yolunda büyük bir başlangıç, büyük bir girişim olmuştur.

Yaratıcılık ve demokratizm...İşte Ulusal Konferansın başlattığı büyük girişim budur!

Kanımızca ulusal konferansla koyduğumuz yolun ne denli zorlu bir yol olduğunu uzun uzun anlatmaya gerek yoktur. Daha işin başındayız ve bizi bekleyen çok zor işler var. Görüşleri yinelemeye kıyasla onları çağdaş durumun gerektirdiği gibi yenilemek elbette zordur. Örneğin biz artık Ulusal Konferansımızdan sonra, savaş tehlikesinin emperyalizmden kaynaklandığını yinelemekle yetinemeyiz; bize şimdi, iki zıt toplumsal sistemin yarıştığı günümüz dünyasında savaşı nasıl önleyeceğimize dair yeni bir görüş gereklidir. ~~Emperyalizmde~~ ~~proletarya~~ Şimdi artık insanlığı bir nükleer felâketten koruma amacıyla organik bağı kurulmadıkça hiç bir politikanın, strateji ve taktiğin işçi sınıfının genel çıkarlarını yansıtmayacağını bilmek, o nedenle parti programımızdan, günlük çalışma yöntemlerimize kadar her alanda yenilik yapmak gereklidir. Bu yenilik, aynı zamanda, Türkiye'nin artık darbe öncesi Türkiye olmadığı ve bu alandaki bilgilerimizin şimdi daha da ~~aydın~~ kesinleşmeye başlamış olmasından ötürü gereklidir. Yenilenme elbette zordur, hatalara gebedir ve çok açık ki, yinelene yinelene küf tutmuşçasına kafalara kazınan dogmaları, önyargıları, düşünce tembelliğini yıkmak, bilinç alanında devrim yapmaya eştir. Şimdi böyle bir yola koyulmakla, parti büyük bir girişim başlatmıştır.

Marksist-Leninist teorinin belirli tarihsel koşullarda uygulanmasının sonuçlarını şema olarak ezberleyen için, bu şema dışında Marksist-Leninist öğretinin derin zenginliği hiç bir anlam taşımaz.

Fakat Marksizm-Leninizmi bir kere kendi ülkenin koşullarına yaratıcılık-
la uygulamaya giriştin mi, bu çok daha büyük Marksist-Leninist teorik
bilgi gerektirir. O nedenle yaratıcılık Marksizm-Leninizme, Marksizm-
Leninizm yaratıcılığa götürür.

Parti içi demokrasiyi geliştirmek, demokratizmi bir slogan,
zaman zaman başvurulmuş bir kampanya değil, her komünistin bilincinde
yer etmiş bir yaşam normuna dönüştürmek sanılandan da karmaşık bir
sorundur. Partimizin pratiği yadsınmaz şekilde şu gerçeği doğrulamış-
tır: Parti içi demokrasiyi merkeziyetçilik adı altında sınırlı tut-
tuğumuz ~~xxxxxx~~ her durumda, parti disiplini ve birliği zayıflamış;
parti içi demokrasinin genişletilmesi ise, -Ulusal Konferansımızın
gösterdiği gibi- parti disiplinini ve parti birliğini bilinçli bir
disiplin ve birlik düzeyine yükseltmeye hizmet etmiştir. Bizim par-
timizde demokratizmin, her bir üyenin parti işlerine aktif katılımının,
partiye salt emirlerle değil, bilinçle, inançla sahip çıkmanın kökleri,
güçlüdür, çünkü özellikle 1980 sonrasının sert savaşım geleneklerine
dayanmaktadır. Bağları kopmuş yüzlerce yoldaşın "nerede bir ^{yoldaş} komünist
varsa, ~~orada~~ ^{orada} TKP ^{vardır}" sloganıyla, "ben partiyim" anlayışıyla
partinin gerçek sahipleri olarak ortaya çıktığı koşullar, bizim parti-
mizde demokrasinin genişletilmesi için en büyük, en güvenilir ve en
sağlam temeli ~~oluşturmuştur~~ yaratmıştır. Bununla birlikte, dört tarafı
düşmanla çevrili bir partide demokrasinin genişlemesini, adeta içgü-
düyle korkutucu bir gelişme gibi karşılayanların çıkacağını unutmamak
gerekir. Buyrukla yönetmek, uzun uzun tartışmadan karar almak kolaydır.
Ama bunlar köksüzdür, gelecekte yoksundur. Parti içi demokrasinin
genişletilmesinin önündeki engelleri ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ aşmak, tüm kadro-
ları her alanda, Türkiye için demokrasi savaşında, kitle örgütlerinde
aşağıdan yukarıya demokrasiyi kurma çabalarında eğitme sorunudur.
Partinin temel yönelimleri ile ilgili kararlarda, tüm parti örgütle-
rine, üyelerine başvurmak gereklidir.

Demokrasinin genişlemesi

~~Kıgınlara~~ hizmetinde olmayı bir türlü içine sindiremeyen ~~küçük~~ burjuva devrimcisi için, eğer kendisi yönetimdeyse ^{örgüt} ~~partiyi~~ kışlaya çevirmek; yönetimde değilse örgütsel anarşi yaratmak tipik yaklaşımlardır. Komünist için demokrasi ne kışla disipliniyle, ne de örgütsel anarşiyle bağdaşmayan bir düzendir. Partide maksimum demokrasi, maksimum disiplin ve birlik demektir.

Olgunluk-güvenilirlik

Akla şöyle sorular gelebilir: Ülke ölçüsünde partimiz, başlatılan bu büyük girişimi sonuçlandıracak güçlere sahip midir? Parti kadrolarımız, ortaya konan böylesine karmaşık teorik, politik sorunları -dışımızdaki "solcu" baskı da hesaba katılırsa- kavramakta zorluk çekmeyecek mi? Olgunluk düzeyimiz yeterli mi? Düşman, demokrasinin genişlemesini parti birliğini sarsma yönünde kullanamaz mı? Ülke ölçüsünde parti, böylesine geniş bir demokrasi anlayışını illegal koşullarda kaldırabilir mi? Örgütsel bakımdan ^vgüvenilirlik derecemiz elverişli midir?

Yaratıcılık ve demokratizm yönündeki büyük girişimin ^{başarısına} ~~zaferine~~ ne kadar güvenilebilir?

Bu sorular üzerinde elbette düşünmek gereklidir. Parti kadrolarımızın eğitimi alanında önümüzde daha yapacak çok şey vardır. Ama hiç kimse, parti doğrultusunun ~~küçük bir azınlık tarafından~~ yalnızca teorik hazırlığa sahip küçük bir azınlığın ayrıcalıklı hakkı olduğunu söyleyemez. Tüm partinin kollektif yaratıcı faaliyeti esas güç kaynağımızdır. Parti örgüt-kadro yapısını pekiştirme alanında da yapacak çok şey vardır. ^{Ama, parti içi demokrasi hem bu sorunların çözümünü için, hem de} ~~Ama hiç kimse parti içi demokrasinin gerçek komünist düşmanının parti birliğini sarsma çabalarında komünistlik ve etkili bir güverle olduğunu~~ ^{her halde söyleyemez.} ~~her halde söyleyemez.~~ ^{etkinleştirmek için de} ~~gere parti içi demokrasinin ihtiyacı vardır.~~

Fakat, parti Ulusal Konferansının başlattığı büyük girişimi ~~sa-~~

Büyük yoklama nedir?

En basit bir slogan farkından "partiler yaratan Türkiye solunun olumsuz gelenekleri ve partiye karşı aralıksız süren iftira kampanyası ortamı hesaba alınır, partimizin tüm kadrolarının gerçekten çok büyük bir ideolojik olgunluk yoklamasından geçtiği kolayca anlaşılabilecektir. Parti konferans belgelerine binlerce öneri gelmiş, eleştiri yapılmış, farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Bütün bunlar tartışılmış, hem de formel olmayan bir şekilde tartışılmıştır. Baştan sona bütün konferansların istenir düzeyde olduğunu söylemek elbette doğru olmaz. Fakat yol artık çizilmiş, azamî demokrasi içinde tartışmanın yepyeni düzeyde parti birliğini pekiştirdiği kanıtlanmıştır.

Bu büyük yoklama, partimizin, Marksizm-Leninizmi ülke koşullarına yaratıcılıkla uygulama doğrultusunda ısrarla ve cesaretle yürümesi için ~~en büyük güveni~~, çoğunluğu gerçekten kazanma yolunda parti stratejisini çok daha etkin bir şekilde geliştirmesi için geniş olanaklara sahip olduğumuzu göstermiştir.

İkincisi, partinin örgütsel-kadrosal güvenilirliği ile ilgili
büyük yoklamadır. Biz, ^{her} ~~MK'nde çalışanlar~~, MK Genel Sekreteri H. Kutlu
yoldaşın Türkiye Parti Örgütlerinin Ulusal Konferansını bizzat yönet-
tiğini duyduğumuz zaman, ^{ülkede} ~~itiraf etmek gerekir ki, büyük bir şaşkınlığa~~
^{herkesi} ~~uğradık.~~ 1981 yılında uğradığımız ağır yıkımın ölçülerini ^{her kommünist} ~~bizler~~
için böyle bir ^{duygusu} ~~şaşkınlık~~ doğaldı. Hiç kimse için, ülkede ~~partinin~~

~~en gizli çalışmalarını bilen birinci dereceden sorumlu Kutlu yoldaşın~~
~~ülkede güvenli bir şekilde çalışabileceğine dair kesin fikrimiz~~
~~yoktu.~~ Gizli polisin partimize karşı operasyonları sürüyordu. Düşman
 parti hakkında ^{bu zaman itibarıyla} (bilgi topluyor^{du}). Eğer bu bilgiler partimizin ülkedeki
 başlıca merkezlerine kadar uzanmış olsaydı, Kutlu yoldaş'ın yönettiği
^{ine} konferanslara ağır bir saldırı kaçınılmaz olacaktı.

Fakat görüldü ki, partimizin örgütsel-kadro çalışmaları, ülke
 parti örgütlerimizin düzenlemeleri, 1981 darbesinin sonuçlarını
 başlıca temel alanlarda ortadan kaldırmış, parti gerçekten yaşamsal
 önem taşıyan yeni bir güvenilirlik düzeyine ulaşmıştır. Eğer parti
 Ulusal Konferans'ta bu büyük yoklamadan geçmiş olmasaydı, siyasal
 polise karşı böylesine bir ~~zafex~~ başarı kazanılamasaydı, Ulusal Konfe-
 ransda öne koyduğumuz politik ödevlerin ^{yerine getireceğimize} gerçekten hiç bir anlamı ol-
 mıyacaktı. O nedenle parti MK 7. Plenumu, başta Kutlu yoldaş olmak
^{ülke} üzere, tüm/parti örgütlerimizi ve Konferansın teknik, örgütsel hazır-
 lığını yürüten kadrolarımızı, partiye duydukları derin güvenden,
 partiyi bugünkü güvenilir düzeye yükseltmelerinden ve cesur tutumla-
 rından ötürü içtenlikle kutlamıştır.

İşte şimdi, TKP, Ulusal Konferansta başlatılan büyük girişimleri,
 bizzat Ulusal Konferans tarafından gerçekleştirilen büyük yoklamanın
 sonuçlarına dayanarak cesaretle yürütecektir. MK 7. Plenumunda alınan
 1988 yılına kadar parti çalışmasının ana doğrultuları ile ilgili ka-
 rarların yerine getirilmesi işi, partinin elde ettiği kazanımları
 tam bir güvence altına alacak ve tüm parti savaş ^{im} tarihinde yepyeni
 coşku uyandırıcı yeni bir sayfa açılacaktır.

Ekim Devriminin 70. Yılı ^{doğum} Eşiğinde, Sovyetler Birliği'ndeki yenilenme süreci, insanlığın ilerlemesinden yana herkese güç katıyor.

N →

Sovyetler Birliğinde ilerlemekte olan yenilenme ve ülkenin sosyal ekonomik gelişmesini hızlandırma süreci, ~~şimdi~~ bütün dünya kamuoyunun ilgi merkezinde yer alıyor. Sovyetler birliğinde gerçekleştirilmekte olan devrimci nitelikli değişimler yalnızca çeşitli ülkelerdeki devrimci güçlerin ^{tarafından} değil, ^{politik görüşüne dorse olsun} insanlığın/karşı karşıya bulunduğu sorunlardan bir an önce kurtarılmasını isteyen hemen herkes tarafından dikkatle izleniyor.

Bu arada gericiliğin klasik antikomünist propagandasının temelleri de ağır darbeler yemektedir. Başlarda, Sovyetler Birliği'nde açıklık ve eleştiri-özeleştiri temelinde hataların ve eksikliklerin ortaya konmasından yararlanmaya çalışan emperyalist propaganda merkezleri, şimdi ne yapacaklarını bilemiyorlar. Örneğin dün Saharov Saharov ötekilerin serbest bırakılması karşısında diyerek yeri göğü inletmeye kalkışanlar, şimdi kapitast dünyanın çeşitli ülkelerinde zindanlarda tutulan, baskı ve kovuşturmalara hedef olan yüzbinlerce özgürlük ve demokrasi savaşçısını nasıl gözlerden gizleyebileceklerini düşünüyorlar.

D →

Bugün, Sovyetler Birliğinde ilerlemekte olan yenilenme sürecinin sonuçları kamuoyuna ~~bilgisini~~ yansıdıkça, kapitalizmde zorlu sınıf savaşları sonucu elde edilmiş, demokrasi adına ne varsa her şeyin kısıtlanmaya, geri alınmaya çalışıldığına, ^{şimdi} Sovyetler Birliği'nde sosyalist demokrasinin daha da geliştirildiği ve derinleştirildiğini ^{daha iyi} ~~yeniinde önlemler alındığını~~ herkes ^{olarak} ^{bulunuyor} görüyor. Dünyanın kapitalizm bölgesinde insan hakları adına ^{ne varsa} ^{ayaklar altına alınması} hızlanırken, Sovyetler Birliği'nde ^{insan haklarının} daha tam ve eksiksiz gerçekleştirilmesi için çabaların yoğunlaştırıldığına ^{daha iyi ortaya çıkıyor} ~~görüyoruz~~ ^{nın} ~~Kapitalizm dünyasında emekçilerin sosyal kazanımları/~~ tek tek budanmasına gidilirken, adaletsizlik daha da derinleştirilirken, Sovyetler Birliğinde, ^{insan haklarının} genişletildiği, sosyal adaletin daha tam yaşama geçirilmesi için önlemler alındığı ~~güle görülür şekilde ortaya çıkıyor~~ ^{gösterimine sunuluyor}.

TKP'nin Sesi

Kürtçe:

~~148~~ Asilip.
253 - 3. 11.

Ve :

22.8.87

1.3.1987

Ahmet

Guhdarên delal, weki tê zanin çend roj berê li Heqqariyê 14 kes hatin kuştin û hoqas kes ji hatin birindarkirin. Em hema berê pêşin bibêjin, ~~ku~~ hêsrên ku rejim li ser vê bûyerê dîbarine bila keseki nedexapandin.

Çima?

Lewra, bi eslê xwe berpirsiyarê xwinên li Kurdistanê Tirkîyê tîn rijandin, ^{berpirsiyarê} canên diçin ew rejima bixweye. Ewên ku vê revşê hazîrdîkin, kışdîkin, ji salan vir da ye ku li dîji gelê Kurd terorek dewletê ya hov pêktinên ew rejimaye. Ewên ku li dîji gelê Kurd qirkirinek nehatiye ditin birêdîkin, generalên militarist û hukûmata Anapê ye.

Ewana dixwazîn gelê Kurd ji holê rakin, ji bo viya ye ku

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VEKEFİ

nuha ji nuhve li diji gelê Kurd destbê terorek nuh kîrîne. Generalên militarist û hukumata Anapê ji avêtina gavên xeterî yên nuh ra xwêe hazîrdîkî. Eşkereye ku ew gavên xeterîyê^{evê} hin ji ~~hîmên gîran~~ derd û kulên gîran ji Tîrkiyê ra, ji hemû gelê Kurd û Tîrk ra binîn.

Ji vê sedemê hemû kesên ku dîxwazî xwînrijandî were davi-kîrîn, hemû hêzên muxalefetê yê ku dîxwazî pîrsiyar qanqîran ne, hurîndar bîbîn, hemû gel, hemû welatparêzên Kurd û Tîrk gere şiyarbin, û mecbûrên gere sersar tevgerê ~~dayîkî~~ bîkî.

Biryarên ku li Çankayayê serokkomar, serokê kurmayê gîştî û vezîrên gîregîrên hukumata Anapê serê xwe dan hev girtî, hêwa ku tê xwestî li welat libabe, gîringiya viya hin ji zêdedîke.

Weki tê zanîn hin berê ji rejîmê di hêwatek wusa da operasyonên dervayî sinor çêkîrîbûn.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

Planên Ameriqayê li pêş çavan e. Amerîqa rasterast dixwaze ku Tırkiye tevi şerê İran-Iraqê bibe, di rêya han da çavan bavêje. Eşkereye ku gavek wusa ji bo Tırkiyê, ji bo hemû gelê Kurd û Tirk hılweşandinek bixwin û qirkirin e. Ji vê sedemê avêtina gavek wusa ku were ~~sekınand~~ pındamkirin û çûyina ber vi ~~xeteriyê~~ xirabiyê were sekınandin tenê bi tenê girêdayi bîrîyar û biwêrin bilindkirina dengê hemû muxalefetê keyse. Gere ji qevvetên biçek yê Tirk yek leşkerê ji gava xwe navêje dervayî sinor.

Generalên militarist û hukumata Anapê bi benzîne derî ser agir. Ji Partiya Komunist ya Tırkiyê û hemû hêzên çep yê din ~~heta~~ ji SHP'yê heta DYP'yê hemû parti û hêzên muxalefetê li dij sazkirina paraskarên gund derketin, sucên ku paraskarên gund kirin û hin ji dîkin ji berê da anîn zîman. *Nuha derketiye raste ku*

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

Hemû hêzên muxalefetê û hemû gelê Kurd û Tirk dîxwaze ku paraskarên gund werin belavkirin. Lê belê rejim belavkirina paraskarên gund ne, ~~xin~~ qîssên hin ji zêdekîrîn û firehkîrîna paraskarên gund dîke.

Erê guhdarên delal, qey pêkanînên dervayî mirovatiyê yê paraskarên gund rejim nabîne? Qey generalên militarist û hukumata Anapê nabinin ku paraskarên gund di nav gelê Kurd da dijminatîyê zêdedîkin? Qey nabinin ku paraskarên gund êşkencan dîkin, qîzan dîrevînin dîziyê dîkin? ^{Serê mirovan tê dîkin?} Qey nabinin ku paraskarên gund li Kurdistanê Tirkîyê bîhîzûriyê hin ji zêdedîkin?

Erê, ~~guhda~~ ~~delal~~, generalên militarist û hukumata Anapê vana hemûyan dîbinin. Lê belê armanca van hîzûr nîne, ew dîxwazî ku li Kurdistanê ki kê dîkuje êşkere nebe.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

~~Reşîm~~ dîxwaz^{an} lî Kurdistanê Tîrkiyê rewş tevlihev bibe û jî vê rewşê kêr bibîne^{ne}, û Tîrkiyê û gelê Kurd û Tirk jî ~~parakê~~planên xweyê şerkar ra bikeⁿqurban.

Partiya Komunist ya Tîrkiyê dîxwaze ku operasyonên Kurdistanê Tîrkiyê ^{tên girtin}werin davikirin, paraskarên gund werin belavkirin.

PKT dîxwaze xwina ku lî Kurdistanê Tîrkiyê tê rijandin were sekinnandin. Jî bona viya jî gere pîrsiyara Kurd ^{bigihêse}hurindarek datnas, aşiti û demokratik. Jî bona viya jî berê pêşin gere terora dewletê ya Kurdistanê Tîrkiyê were sekinnandin, di bin lingan da perçiqandina heqên mirov yêⁿ herî bingeş yêⁿ gelê Kurd gere ~~xw~~were davikirin. Gere hebûna gelê Kurd, û heqên netewî yêⁿ demokratik yêⁿ gelê Kurd werin nas^kirin. Ger vana nebûn lî Kurdistanê Tîrkiyê xwin rijandin nayê sekinnandin.

Mûzik: De negri lê canê 293-3 dk.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA YAKETİMİ

nemabû. Lê belê disa ji mecbûrî ez du sê meha xebîtim. Dî vê navberê da min hevalên xweyê hundir tu car jî birnekîrîn. Lewra dî girtigehê da min dijmînên xwe jî nêzik ve naskiribû. Rojekê disa ez jî xebatê dihatim mal, min mêzekir ~~pi~~pireka min li ser riya min sekîniye. Hema jî min ra got bireve disa li te digerin. Me hema li vêrê xatir jî hev xwest. Lê belê ez viya jî tu car jî birnakim. Vê çaxê 1500 lirayê Tirk li mal hebûn, pireka min ev jî jî min ra anibûn. Ez birê ketim. hatim bajareki mezin. Ez ^{vekkê dîrê}gelekî li kareki geriyam daviyê dî cotgehekê da min kar^{ek} dit. ^{Min}4 meha tenê bi serê xwe jî merovân dûr tenê bi serê xwe jiyina xwe domand. Dî vê navberê da min xeber digirt ku rewşa zarokên min jî ~~xxxxxx~~her ki diçe hin jî xirab dibe. Min hêdi hêdi zarokên xwe jî anin cem xwe. Piştra xwediyê cotgehê cotgeha xwe firot ez disa bê kar, li derve mam. Heval û nasan alikariya min kir jî min

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

ra xaniyeki şevdanok çêkırin. Em zar zêç hemû dîşixwîlîn ~~roj bî~~
^{me}roj bî roj bî zor aboriya xwe dîkîn. Lê belê lî vîr jî min rehetî
 nedit. Rojekê disa polês lî min geriyane. Disa pêreka min xeber
 da min ez jî disa reviyam. Niha ^{dîsa} ~~ji~~ marovah dûr bî serê xwe mame
 û zar û zêçên min jî dî xaniyê şevdanok da dî nav xîzaniyê da ne.
 Lê belê ez natîrsim û dev jî tekoşinê bernadim.

Erê guhdarên delal nama Diyarê Bermê wusa ye. Lî welatê me
 bî hezaran kes weki Diyarê Bermê dî êşkencan da derbasbûn, seqet
 man, zar û zêçên van birçî man. ^{Sedema vîya qî ~~te~~ ew neşima ~~we~~ xwîxwar e}
~~Lî belê vana dî rojnaman da ci nagra~~
 Weki dî namê da jî xuya dîke jiyîna Diyarê Bermê gelek dijvare.
 Lê belê disa jî Diyarê bermê baweriya xwe wundanekirîye. Em dîxwaz
 hemû guhdarên me jî jî heval Diyarê Bermê wekokê bigrîn, baweriya
 xwe wundanekîn, û serpêhatiyên xwe, serpêhatiyên ^{ji vîr dîr yan lî dî rojnaman d}
~~ka pê dîhesin~~ ci nagra
 jî radyo ya me ra bişînin.

TÜSTAV
 TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

Guhdarên delal em dixwazîn nameyek dîn ji pêşkeşî we bîkîn, Hevalê
 meyê Dogudan dî nama xwe da him li ser zordestiyên ser gelê Kurd
 him ji li ser guherandina navên merov û navên gundên Kurd sekiniye.
 Heval Dogudan dî nameya xwe da nivisiye ku li Ergeniyê du çawişên
 zabîtêbiçuk yê qereqola gundê Încexdirê li hemû gundên vê dorê
 terorê libadîkîn. ^{Navê vana Osman Güney u Cevdet Yenerin} Bî darê zorê ji gundiyanx diravan distînin. Çawiş
 Osman Güney ^{in Güneyê Yener} bî leşkeran davêje ser gundê Mûşelê û dora mala Hesenê
 Şêxê digre. Piştra diçe çeka xwe datîne mala Hesenê Şêxê, daviyê ji
 dî malê da li çekan digere û dibêje min ew çeka dî mala te da dit
~~yanxî~~ digere tu 250 hezar lira ~~xyên~~ Tirk bîdî min. Lê belê Hesenê
 Şêxê dibêje ne ~~x~~ diravên min hene, ne ji ew çeka han a minê, Li ser viy
 vi dibî qereqola Ergeniyê, û ji vê rêjî dibî cem dozkar. Dozkar

TÜSTAV
 TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

pîrskîrînê pêşda dibe, vê çaxê ji leşkerên qereqola Erqeniyê bî şev mala dozkar didin ber gullan û çavê dozkar dîtîrsinin. Qereqola polêsan lî ser vê bûyerê pîrskîrînê vedike û derdikeve raste ku mala dozkar leşkerên qereqola Erqeniyê dane ber gullan. ~~Lxxbaxk~~ Niha hemû gel vê bûyerê baş dîzane.

Erê guhdarên delal, terora dewletê lî ser gelê me tu car kê nabe, her ki diçe zêdedibe. Rejim eşkere eşkere dixwaze gelê Kurd jî holê rake. Jî bo viya jî navên merovên me, navên gundên me bî navê Tîrki ve diguherîne. ^{Hevalê me yê Dîgudon di nîmçê xwe da ew jî anîstinevona nîvîsîne} ~~Er~~ Navên Kurdi yên ku bî sed salanî di ~~navê~~ zîmanê gelê Kurd da belavbûne, ^{kesên} bî navê Tîrki tên guherandin. ~~Îdara~~ Rêbîrînên Nîfûsê jî bo viya geleki dîşixwîlîn, ~~Merovên~~ ku ~~navê~~ bî salanên navê van îmxan, Hesa, Vezna, Muşriqa, Mehemed Nurîlla, Zozan, Delal, ^{Hevalên} bî hukmê zorê navê van tên guherandin.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

Hevalê meqê dogudên di nûma xwe'ê da dibêje Li Diyarbekirê
 Hinek navên gundên Erqeniyê ji ava hatine guherandin.

Belaxur kîrîne Yamaqlar, Hilar-^{kîrîne}Sesverenpînar, Korbext-^{kîrîne}Bozyer,
 Melahmed kîrîne Boncuqlu, Şêxsiyar kîrîne Sökündüzü, Mêgo kîrîne Azıqlı,
 Tîlxum kîrîne Comert, Kînêr kîrîne Kavurnakupu, Bervan kîrîne Uçqardeş,
 Zeynelan kîrîne Üslûca, Gomayik kîrîne Kortaş, Amêdi kîrîne Armutlu,
 Qalxane kîrîne Yolkopru, Koteka kîrîne Yaqacıq, Malikan kîrîne Qarpûzlû,
 Cingişin kîrîne Çaqartaş, Zîmêg kîrîne Dibektaş, Zîrka kîrîne Dağarası,
 Xîdran kîrîne Yolbûlan, Malan kîrîne Qayapînar, Xoşan kîrîne Komurtaş,
 Zîlan kîrîne Qarşîbağlar, Memelan kîrîne Ozbilek, Qîlêş kîrîne Şolen,
 Termîl kîrîne Aşaxîqûyûlû, Tahyan kîrîne Salıca, ~~Ziyarek~~ ~~xxxxxx~~ ~~xxxx~~ navê
 Ziyarekê ji kîrîne Tevekli.

Erê guhdarên delal, vana ji êşkere dîkin ku rejim ~~dixwaze~~
 ne tenê gelê Kurd, rejim dixwaze navê Kurd ji li tu derê nemine.

TÜSTAV
 TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMASI VAKFI

Lê belê ev armanca reş ya rejimê yê dî gevriya rejimê da bîmine.
Gelê Kurd ~~ji~~ bî hezar salanin ku hebûna xwe parastiye û evê jî
vir vê da jî hebûna xwe bîparêze, eslê xwe wunda neke.

Erê guhdaren delal bî vi avayi iro jî em hatin daviya
programa xwe. Em carek din jî binên bira we ku em riya nameyên we
dîpên. Nameyan bîşinin ku em hemû bihevra zulm û ~~zordestiyê xwe~~
zordestiyên ser gelê Kurd eşkere bikin, ~~xûyê rejimê xwe~~ rûyê reş yê
rejimê ~~delalî~~ pêş çavên hemû gelê Kurd û Tirk eşkere bikin.

Mazîk 31 - 3. Dk.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI